

การพัฒนากิจกรรมการจัดประสบการณ์โดยการมีส่วนร่วมของครอบครัวเพื่อเสริมสร้างจิตรู้ เคารพของเด็กปฐมวัยในสังคมพหุวัฒนธรรม Development of Learning Experience Activities Using Parent Engagement to Enhance Respectful Mind of Early Childhood Students in Multicultural Context

ลลิตา แก้วนาหลวง* และ อังคณา อ่อนธานี
Lalida Kaewnaluang* and Angkana Onthanee

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์
99 หมู่ 9 ตำบลท่าโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก รหัสไปรษณีย์ 65000
*lalidak63@nu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการจัดประสบการณ์โดยการมีส่วนร่วมของครอบครัวเพื่อเสริมสร้างจิตรู้เคารพของเด็กปฐมวัยในสังคมพหุวัฒนธรรมตามเกณฑ์ 75/75 2) เพื่อเปรียบเทียบจิตรู้เคารพของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังกิจกรรมการจัดประสบการณ์โดยการมีส่วนร่วมของครอบครัวเพื่อเสริมสร้างจิตรู้เคารพของเด็กปฐมวัยในสังคมพหุวัฒนธรรม โดยกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นอนุบาล 3/4 โรงเรียนป่าไม้อุทิศ 4 จำนวน 27 คน โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง ใช้แบบแผนการทดลอง One-Group Pretest-Posttest Design เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ กิจกรรมการจัดประสบการณ์โดยการมีส่วนร่วมของครอบครัวเพื่อเสริมสร้างจิตรู้เคารพของเด็กปฐมวัยในสังคมพหุวัฒนธรรม เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบวัดจิตรู้เคารพของเด็กปฐมวัย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สูตร E_1/E_2

ผลการวิจัยพบว่า

1. กิจกรรมการจัดประสบการณ์โดยการมีส่วนร่วมของครอบครัว มี 4 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นการมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ตัดสินใจ 2) ขั้นการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ 3) ขั้นการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ 4) ขั้นการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ซึ่งมีผลการประเมินความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.80$, S.D. = 0.29) และมีประสิทธิภาพเท่ากับ 76.57/75.41
2. ผลกิจกรรมการจัดประสบการณ์โดยการมีส่วนร่วมของครอบครัว จิตรู้เคารพของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมของครอบครัว, จิตรู้เคารพ, การจัดประสบการณ์

Abstract

The purpose of this research were 1) to construct and find the efficiency of experiential activities using parent engagement to enhance respectful mind of early childhood students in multicultural context at the level of 75/75 2) to compare respectful mild of early childhood before and after by using the parent engagement for enhance respectful mild of early childhood in multicultural context. The research procedure comprised with 2 steps of research and development were as follows.

Step 1: constructing and finding the effectiveness of experiential activities by parent engagement for enhance respectful mild of early childhood in multicultural context at the level of 75/75 by consider the suitability of the activities by three experts then tries out with 3 of early childhood 3/1 at pamaiutid 4 school to appropriateness of content, language, and time. After revised the model, it was tried out with 9 students to assess the efficiency of activities at the level of 75/75. The tools applied in the research include the form evaluating the activity appropriateness, the form evaluating experiential activities by parent engagement for

enhance respectful mild of early childhood in multicultural context, the form examining the consistency of and the data were analyzed by mean standard deviation and E_1/E_2 .

Step 2: compare respectful mild of early childhood before and after by using parent engagement to enhance respectful mild of early childhood in multicultural context. The tools applied in the research include the respectful mind test for early childhood student. The sample was 27 of early childhood class 3/4 pamaiutit4 school. Applied specific selection method. The research design was one group pretest-posttest design.

The results of the study revealed as follows:

1. experiential activities by parent engagement had 4 steps were as follow; 1) participation in decision making. 2) participation in the practice 3) participation in receiving benefits 4) participation in the evaluation experiential activities by family involvement had appropriated quality with highest level (Mean=4.80, S.D.=0.29) and effectiveness equal 76.57/75.41

2. Result of experiential activities by parent engagement respectful mild of early childhood in the posttest were higher than that of the pretest with statistical level of .01

Keywords: Learning Experience Activities, Parent Engagement, Respectful Mind

1. บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพ และเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติให้เจริญรุ่งเรือง ความมุ่งมั่นและหลักการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาบุคคลให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมที่ดีในการดำรงชีวิต ตลอดจนสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ส่งผลให้มนุษย์จำเป็นต้องปรับตัวเพื่อการดำรงชีวิตที่มีคุณภาพ การศึกษาเป็นกระบวนการสำคัญที่จะช่วยให้มนุษย์สามารถปรับตัวและพัฒนาดตนเองได้อย่างมีคุณภาพได้ ซึ่งจะส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาประเทศให้ก้าวหน้าในโลกที่พัฒนาไปอย่างรวดเร็ว การร่วมมือกันเป็นสิ่งสำคัญต่อการศึกษา นอกจากจะสอนให้คนเป็นคนที่มีความรู้ในเรื่องต่าง ๆ แล้ว ยังสอนให้คนรู้จักการทำงานร่วมกันมากกว่าที่จะสอนให้ใครคนใดคนหนึ่งอยู่เพียงคนเดียว เพื่อนำเอาจุดเด่นของความสามารถของแต่ละบุคคลมาทำให้เกิดประโยชน์ร่วมกันได้อย่างเต็มที่ [1] ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 กำหนดหลักการของการศึกษาว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ได้มีการกำหนดตัวบ่งชี้และการเรียนของผู้เรียน ซึ่งมีข้อบ่งชี้ข้อหนึ่งที่แสดงให้เห็นถึงการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่สุดคือ ผู้เรียนควรทำกิจกรรมแลกเปลี่ยนการเรียนรู้จากกลุ่ม [2] รวมถึงแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 - 2579) มีวัตถุประสงค์ให้คนไทยทุกคนสามารถเข้าถึงโอกาสและความเสมอภาคในการศึกษาที่มีคุณภาพ เพื่อเป็นรากฐานหลักการพัฒนานคน เริ่มตั้งแต่แรกเกิดจนตลอดชีวิตให้มีโอกาสการเรียนรู้ [3] เช่นเดียวกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดทำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2560 เพื่อพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิด ถึง 5 ปี บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กแต่ละคน ตามศักยภาพ ภายใต้บริบทสังคม - วัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ด้วยความรัก ความเอื้ออาทรและความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่มนุษย์ที่สมบูรณ์เกิดคุณค่าต่อตนเองและสังคม [3]

นอกจากนี้ยังเกี่ยวข้องกับความหมายของการศึกษา การจัดการศึกษา กระบวนการเรียนรู้ในมิติทางด้านสังคม วัฒนธรรม ประเพณี ภาษา กลุ่มชาติพันธุ์ การจัดการศึกษาที่ให้ความสำคัญการสืบสานวัฒนธรรม การสร้างองค์ความรู้ที่เกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคมแห่งการเรียนรู้รวมถึงปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนอย่างต่อเนื่อง ตลอดชีวิตเป็นการสนับสนุนส่งเสริมให้บุคคลเรียนรู้ในสภาพบริบทที่เป็นจริงในสังคม นอกจากนี้จุดมุ่งหมายของการศึกษาได้มุ่งให้ผู้เรียนสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข โดยกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งส่งเสริมให้รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิหน้าที่ เสรีภาพ การเคารพกฎหมาย ความเสมอภาคศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และมีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย อีกทั้งสาระสำคัญในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 [4] ก็ได้มุ่งเน้นการจัดการศึกษาที่ให้ความสำคัญในเรื่องของมิติทางสังคมและความสัมพันธ์ของการอยู่ร่วมกัน และแนวทางในยุคแห่งศตวรรษที่ 21 นี้ Howard Gardner [5] ได้นำเสนอจิต 5 ลักษณะที่มนุษย์ทุกคนควรจะมีเพื่อรับมือและปรับตัวกับ

การอยู่ร่วมกันในสภาพบริบททางสังคมปัจจุบัน จิต 5 ลักษณะจากหนังสือ "Five Minds for the Future" ของ Howard Gardner ที่ได้ศึกษาว่า จิตของเรามีการพัฒนา การจัดระบบและคุณลักษณะ ซึ่งคนเรามีการสร้างสรรค์ โน้มนำ และเปลี่ยนจิตใจตนเอง และคนอื่น โดยผ่านการปฏิบัติการของจิต ในศตวรรษที่ 21 นี้ Gardner ได้เสนอจิตทั้ง 5 ประการว่าเป็นจิตที่พิเศษที่สุดสำหรับโลกทุกวันนี้ และจะวิเศษมากขึ้นไปอีกในอนาคต ถือเป็นจิตที่ทอดผ่านห่วงแห่งความรู้คิดและความเป็นมนุษย์ ซึ่งจิตเหล่านี้จะช่วยให้สามารถรับมือ ทั้งในสิ่งที่คาดหวังและสิ่งที่ไม่คาดคิด นอกจากนี้ Gardner ยังได้กล่าวถึง ความสอดคล้องกันของจิต 5 ลักษณะว่า จิต 3 ประการแรก ซึ่งได้แก่ จิตชำนาญการ (Disciplined Mind) จิตสังเคราะห์ (Synthesizing Mind) และจิตสร้างสรรค์ (Creating Mind) เกี่ยวกับรูปแบบของการรู้คิด ส่วนจิต 2 ประการหลังซึ่งได้แก่ จิตรู้เคารพ (Respectful Mind) และจิตจริยธรรม (Ethical Mind) เกี่ยวกับความสัมพันธ์ของเรากับผู้อื่น และได้เสนอว่า ถ้าปราศจากจิตทั้ง 5 ประการนี้ บุคคลจะตกอยู่ในอำนาจของพลังที่ตนเองก็ไม่เข้าใจ และไม่สามารถควบคุมอะไรได้ ท่ามกลางโลกที่ถูกครอบงำด้วยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี อีกทั้งยังมีการหลั่งไหลของข้อมูลจำนวนมหาศาล มีการสื่อสารข้ามกลุ่มประชากรโลก จะอยู่รอดด้วยการปลูกฝังจิตเหล่านี้ แท้จริงแล้วถ้าปราศจากความเคารพที่เท่าเทียมกับเราทำลายคนอื่น ๆ ถ้าปราศจากจริยธรรมก็เหมือนเราย้อนกลับไปสู่ยุคดึกดำบรรพ์ที่ไม่มีการคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม จากความสำคัญของการพัฒนาจิต 5 ประการดังกล่าว Gardner ได้ลำดับการเกิดจิต ทั้ง 5 ประการ ซึ่งจิตแรกที่สามารถเกิดขึ้นตามเงื่อนไขของช่วงเวลา คือ จิตรู้เคารพ เนื่องด้วยการเริ่มต้นจากการสร้างบรรยากาศแห่งการเคารพต่อบุคคลอื่น หากปราศจากความมีอัธยาศัยไมตรี ก็ยากที่จะบรรลุเป้าหมายทางการศึกษาและการเรียนรู้อื่น ๆ ได้ [6] แนวทางการส่งเสริมจิตรู้เคารพว่าคุณสมบัติด้านความเคารพให้เกียรติผู้อื่นมีความจำเป็นในยุคโลกาภิวัตน์ที่ผู้คนเคลื่อนไหวเดินทางและสื่อสารได้ง่าย โลกยุคปัจจุบันคนเราต้องพบปะผู้อื่นจำนวนมากขึ้นอย่างมาก เป็นผู้อื่นที่มีความแตกต่างหลากหลาย ทั้งด้านกายภาพ นิสัยใจคอ วัฒนธรรมความเป็นอยู่ ความเชื่อ ศาสนา [7] Gardner ย้ำว่าการปลูกฝังจิตลักษณะนี้ต้นแบบคือพ่อแม่ เพราะเด็กจะพัฒนาจิตรู้เคารพได้ตั้งแต่แรกเกิด จากนั้นสภาพแวดล้อมทางสังคมอื่น ๆ เช่น โรงเรียน เพื่อน สื่อต่าง ๆ และที่ทำงานก็มีส่วนขัดเกลาด้วยเช่นกัน

ดังนั้นในการจัดการศึกษาให้แก่นักเรียนจึงไม่ใช่หน้าที่ของสถานศึกษาและครูเท่านั้น แต่ยังมีกลุ่มบุคคลที่สำคัญอีก 3 กลุ่ม คือ ตัวผู้เรียนหรือนักเรียน กลุ่มของครอบครัวหรือพ่อแม่ผู้ปกครอง และกลุ่มของชุมชนที่ต้องร่วมมือกันเพื่อให้เป็นพลังในการสร้างโอกาสทางการเรียนรู้ที่ดีให้แก่เยาวชน ทั้งนี้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูจะต้องเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษา ผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ [8] ซึ่งสอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 (มาตรา 43) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 8 (2) ที่กำหนดให้สถานศึกษาแต่ละแห่งจะต้องมีองค์คณะบุคคล ที่เรียกว่า คณะกรรมการสถานศึกษา ซึ่งเป็นผู้ที่ได้รับการสรรหาและแต่งตั้งจากชุมชน ผู้ปกครอง ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และนักเรียน ทำหน้าที่บริหารควบคุม การจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับแนวทางและนโยบายการศึกษาของชาติ [9] จากการศึกษางานวิจัย พบว่าเด็กปฐมวัยมีพัฒนาการทางด้านอารมณ์และพัฒนาการทักษะทางสังคมเป็นไปในทางบวก เมื่อผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียน เช่น การมีส่วนร่วมในการประชุมผู้ปกครอง มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนของบุตรหลาน ส่งผลให้เด็กสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข อีกทั้งเป็นการพัฒนาทัศนคติทางบวกต่อตัวเองด้วย ซึ่งรูปแบบการจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมสามารถพัฒนาจิตรู้เคารพให้กับผู้เรียนได้ทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน การจัดการศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและครูผู้สอนจะมีอิทธิพลต่อชีวิตเด็กในอนาคต มีส่วนช่วยในการสร้างเสริมเด็กให้ประสบความสำเร็จในชีวิต และช่วยให้เด็กเป็นคนที่ยืนหยัดและมีสุขภาพจิตที่ดี เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพได้ ข้อดีของการมีส่วนร่วมระหว่างพ่อแม่ ผู้ปกครองและครู ในประเด็นของมุมมองและทัศนคติที่แตกต่างกันเกี่ยวกับตัวเด็กซึ่งล้วนแต่ส่งผลต่อการจัดการศึกษาของเด็กทั้งสิ้น กล่าวคือ พ่อแม่ผู้ปกครองมีความรู้เกี่ยวกับตัวเด็กในมุมมองที่แตกต่างจากที่ครูมี ผู้ปกครองจะทราบประวัติเด็ก ทักษะในการเข้าสังคม รวมถึงตลอดถึงพัฒนาการทางการเรียนรู้ของเด็ก พ่อแม่ผู้ปกครองรู้จักเด็กในฐานะที่เป็นสมาชิกคนหนึ่งซึ่งมีบทบาทในครอบครัว ด้วยเหตุนี้การพูดคุยกับพ่อแม่ ผู้ปกครองจะช่วยให้ครูเรียนรู้และรับทราบเกี่ยวกับชีวิตในบ้านของเด็ก นอกจากนี้ผู้ปกครองยังสามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กได้อย่างต่อเนื่อง ในทำนองเดียวกัน ครูในฐานะที่เป็นผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก มองเด็กในมุมมองที่แตกต่างจากพ่อแม่ ผู้ปกครอง

และในสภาพบริบทสภาพบริบทสังคมในการจัดการศึกษาปฐมวัย ของโรงเรียนที่ผู้วิจัยเลือกทำการวิจัยในครั้งนี้เป็นบริบทที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม อันสืบเนื่องมาจากรูปแบบของความหลากหลายทางพันธุกรรมเศรษฐกิจสังคม มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมที่เป็นลักษณะเด่นซึ่งได้แก่ ความหลากหลายทางพันธุกรรมเศรษฐกิจสังคม และความหลากหลายทางชาติพันธุ์ ผู้วิจัย

ได้สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของเด็ก พบว่าเด็กมีพฤติกรรมการเรียนรู้ในลักษณะที่เป็นปัจเจก โดยต่างคนต่างเรียน ต่างคนต่างเล่น มีความถือตัวของตัวเองเป็นสำคัญ เอาเปรียบผู้อื่น แบ่งแยก ไม่มีการปฏิสัมพันธ์กับกลุ่มอื่น ๆ ประกอบกับเด็กบางกลุ่มต้องการเป็นที่ยอมรับในกลุ่มคน กลุ่มใหญ่ซึ่งบางครั้งอาจมีการแบ่งแยกโดยการแสดงออกทั้งทางพฤติกรรม สีหน้า ท่าทาง และคำพูด ซึ่งการที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันในสังคมห้องเรียนนั้นและสังคมภายนอก ที่เด็กต้องเผชิญจิตรู้เคาฟ จึงเป็นพฤติกรรมสำคัญที่ควรพัฒนาและส่งเสริมเพื่อให้เด็ก ตระหนักรู้ เห็นคุณค่า และยอมรับนับถือในความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคล อันจะนำไปสู่การอยู่และเรียนรู้ร่วมกันได้ในระดับห้องเรียนและในระดับสังคมต่อไป ด้วยประเด็นข้างต้นที่กล่าวมา ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาพฤติกรรม ด้านจิตรู้เคาฟของเด็กปฐมวัยกลุ่มเป้าหมาย โดยการนำเอาการจัดประสบการณ์โดยมีส่วนร่วมของครอบครัว ตามหลักปรัชญาความเชื่อที่ว่า พ่อแม่มีความใกล้ชิดสัมพันธ์ทางกายและใจกับเด็กมากที่สุด ครอบครัวมีหน้าที่ในการหล่อหลอมความเป็นมนุษย์ให้แก่สมาชิกในครอบครัว โดยการเรียนรู้ ระเบียบข้อกำหนด กฎเกณฑ์ ขนบธรรมเนียมประเพณี ซึ่งเป็นเงื่อนไขเบื้องต้นที่ทำให้บ้านซึ่งเป็น หน่วยหนึ่งของสังคม มีความสำคัญอย่างยิ่งในการส่งเสริมให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี ศึกษาเกี่ยวกับประเพณีและวัฒนธรรมของแต่ละกลุ่มชาติพันธุ์เพื่อให้เด็กทุกคน ได้เรียนรู้ถึง แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในวัฒนธรรมที่หลากหลายของแต่ละกลุ่มชน เกิดการเข้าใจ ในประเพณีวัฒนธรรมของตนเองและผู้อื่น อันจะนำมาสู่การพัฒนาจิตรู้เคาฟของผู้เรียน เพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมเกิดความเคารพในความแตกต่าง และความเสมอภาค คัดสรรความเป็นมนุษย์มากยิ่งขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการจัดประสบการณ์โดยการมีส่วนร่วมของครอบครัวเพื่อเสริมสร้างจิตรู้เคาฟของเด็กปฐมวัยในสังคมพหุวัฒนธรรมตามเกณฑ์ 75/75

2.2 เพื่อเปรียบเทียบจิตรู้เคาฟของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังกิจกรรมการจัดประสบการณ์โดยการมีส่วนร่วมของครอบครัวเพื่อเสริมสร้างจิตรู้เคาฟของเด็กปฐมวัยในสังคมพหุวัฒนธรรม

3. สมมุติฐานงานวิจัย

นักเรียนมีจิตรู้เคาฟของเด็กปฐมวัยหลังการจัดประสบการณ์โดยการจัดประสบการณ์โดยการมีส่วนร่วมของครอบครัวเพื่อเสริมสร้างจิตรู้เคาฟของเด็กปฐมวัยในสังคมพหุวัฒนธรรมสูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์

4. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

4.1 ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนป่าไม้อุทิศ 4 อำเภอพบพระ จังหวัดตาก

4.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนอนุบาลปีที่ 3/4 โรงเรียนป่าไม้อุทิศ 4 อำเภอพบพระ จังหวัดตาก จำนวน 27 คน

5. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

5.1 กิจกรรมการจัดประสบการณ์โดยการมีส่วนร่วมของครอบครัวเพื่อเสริมสร้างจิตรู้เคาฟของเด็กปฐมวัยในสังคมพหุวัฒนธรรม

5.2 แบบทดสอบการวัดจิตรู้เคาฟของเด็กปฐมวัย

5.3 แบบประเมินความเหมาะสมกิจกรรมและคู่มือการจัดประสบการณ์โดยการมีส่วนร่วมของครอบครัวเพื่อเสริมสร้างจิตรู้เคาฟของเด็กปฐมวัยในสังคมพหุวัฒนธรรม

6. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการจัดประสบการณ์โดยการมีส่วนร่วมของครอบครัวเพื่อเสริมสร้างจิตรู้เคาฟของเด็กปฐมวัยในสังคมพหุวัฒนธรรม โดยผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือตามขั้นตอนดังนี้

- 6.1 การสร้างและหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการจัดประสบการณ์โดยการมีส่วนร่วมของครอบครัว เพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกของเด็กรู้จักสิทธิในสังคมพหุวัฒนธรรม มีการดำเนินการดังต่อไปนี้
- 6.1.1 ศึกษาสภาพบริบท สภาพปัญหาปัจจุบันที่พบในการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย
- 6.1.2 วิเคราะห์ปัญหาปัจจุบันที่พบในการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยเพื่อหาแนวทางแก้ไข
- 6.1.3 ศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560
- 6.1.4 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์โดยการมีส่วนร่วมของครอบครัวเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกของเด็กรู้จักสิทธิในสังคมพหุวัฒนธรรม เพื่อเป็นแนวทางในการจัดประสบการณ์โดยการมีส่วนร่วมของครอบครัวเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกของเด็กรู้จักสิทธิในสังคมพหุวัฒนธรรม เพื่อเป็นแนวทางในการเขียนแผนการจัดประสบการณ์ ดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นการมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ตัดสินใจ

โดยมีส่วนร่วมวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหา ร่วมจัดลำดับความสำคัญของปัญหา ร่วมคิดเสนอแนวทางแก้ปัญหา ร่วมกำหนดความต้องการของพ่อแม่ ผู้ปกครอง และชุมชน ร่วมตัดสินใจเลือกแนวทางแก้ปัญหาที่เหมาะสม ร่วมเสนอโครงการ / แผนงาน / กิจกรรม วางแผนการจัดกิจกรรมการจัดประสบการณ์ คัดเลือกกิจกรรมการจัดประสบการณ์ตามหน่วยที่รับผิดชอบ

ขั้นที่ 2 ขั้นการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ

ให้ทุกภาคส่วนที่มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษา มีส่วนร่วมในงานด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ งานบริหารบุคคล และงานการบริหารทั่วไป โดยมีส่วนร่วมเกี่ยวกับ ร่วมแรงในการดำเนินงาน ร่วมใจหรือการสนับสนุนให้กำลังใจ ร่วมสนับสนุนทรัพยากร และร่วมบริหารงาน เช่น ระดมทรัพยากร จัดสรรทรัพยากร แก้ปัญหาและประสานงาน ส่งเสริม สนับสนุนกิจกรรมของโรงเรียนเพื่อพัฒนาเด็กเต็มตามศักยภาพ สนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษาตามความเหมาะสมและจำเป็นในการจัดกิจกรรมด้านการเรียนการสอนร่วมกัน

ขั้นที่ 3 ขั้นการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

ในการทำงานแบบมีส่วนร่วมที่ยั่งยืน ทุกฝ่ายต้องได้รับประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งเกิดความภาคภูมิใจในกระบวนการมีส่วนร่วมและผลงานที่เกิดขึ้น ต้องส่งผลไปถึง เด็กปฐมวัย สถานศึกษา พ่อแม่ ผู้ปกครอง และชุมชน ครูและ ผู้ปกครองร่วมกันสรุปประเด็นการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน ปลูกฝังพฤติกรรมกรรมการแสดงออก นำผลที่ได้จากการเรียนรู้ขยายผลสู่ชุมชน ครูและผู้ปกครองร่วมกันประเมินโดยการสังเกต สัมภาษณ์ เกี่ยวกับพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการมีจิตสำนึก

ขั้นที่ 4 ขั้นการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

โดยมีส่วนร่วมในเรื่อง ดังนี้ ติดตามความก้าวหน้า ความสำเร็จ สรุปผล รายงานผลการดำเนินงาน การบริหารงาน ในด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ งานบริหารบุคคล และงานการบริหารทั่วไป ครูและผู้ปกครองร่วมกันประเมินโดยการสังเกต สัมภาษณ์ เกี่ยวกับพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการมีจิตสำนึก

- 6.1.5 คัดเลือกผู้ปกครองเด็กปฐมวัย โรงเรียนป่าไม้ภูทิว 4 อำเภอพบพระ จังหวัดตาก จำนวน 10 ครอบครัว โดยคัดเลือกจากตัวแทนที่มีความรู้ทางด้านของความเป็นอยู่ วัฒนธรรม ประเพณี ภาษา ศาสนาและความเชื่อของแต่ละชาติพันธุ์เพื่อเข้ามามีส่วนร่วมในวางแผนกิจกรรมการจัดประสบการณ์โดยการมีส่วนร่วมของครอบครัว

6.1.6 ทำความเข้าใจร่วมกับผู้ปกครอง ประกอบด้วยกิจกรรมย่อยคือ การชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย การพัฒนาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสริมสร้าง และการมีส่วนร่วมโดยมีกิจกรรมหลัก คือ การระดมพลังสมอง เป็นขั้นที่ครูและผู้ปกครองทุกคนร่วมกันนำเสนอและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลือกหน่วยการจัดประสบการณ์ แนวทางการจัดกิจกรรม แนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง เพื่อหาสรุปที่จะนำมา ปฏิบัติร่วมกัน โดยข้อสรุปที่ได้กำหนดเป็นปฏิทินการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและครูผู้สอน

6.1.7 ครูและผู้ปกครองร่วมกันคัดเลือกหน่วยการจัดประสบการณ์ ที่จะใช้ในการวิจัยโดยหลักการพิจารณา คือ ครอบคลุมองค์ประกอบของจิตสำนึก ได้แก่ ด้านการรู้และเข้าใจบุคคลอื่น ด้านการช่วยเหลือผู้อื่น ด้านเคารพความแตกต่างระหว่างบุคคลและระหว่างกลุ่ม ด้านการเล่นและการทำงานร่วมกันกับบุคคลที่แตกต่าง ได้หน่วยชุมชนน่าอยู่และหน่วยอาหารดีมีประโยชน์

6.1.8 ครูและผู้ปกครองร่วมกันสร้างคู่มือการจัดประสบการณ์การจัดประสบการณ์โดยการมีส่วนร่วมของครอบครัวเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกของเด็กปฐมวัยในสังคมพหุวัฒนธรรมและออกแบบกิจกรรมจากการสังเคราะห์เอกสารต่าง ๆ บูรณาการในเนื้อหาเกี่ยวกับวิถีชีวิต วัฒนธรรม และประเพณีที่แตกต่างกันของชาติพันธุ์ จำนวน 2 หน่วยการเรียนรู้หน่วยละ 5 แผน รวม 10 แผน ใช้เวลาทั้งหมด 2 สัปดาห์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

สัปดาห์ที่ 1 หน่วยชุมชนน่าอยู่	วันที่ 1 เรื่อง สถานที่สำคัญในชุมชน
สัปดาห์ที่ 1 หน่วยชุมชนน่าอยู่	วันที่ 2 เรื่อง สถานที่สำคัญในชาวพุทธ (วัด)
สัปดาห์ที่ 1 หน่วยชุมชนน่าอยู่	วันที่ 3 เรื่อง สถานที่สำคัญในชาวมุสลิม (มัสยิด)
สัปดาห์ที่ 1 หน่วยชุมชนน่าอยู่	วันที่ 4 เรื่อง สถานที่สำคัญในชาวม้ง (บ้านพ่อหมอ)
สัปดาห์ที่ 1 หน่วยชุมชนน่าอยู่	วันที่ 5 เรื่อง ชุมชนของหนูน้อยเสียจริง
สัปดาห์ที่ 2 หน่วยอาหารดีมีประโยชน์	วันที่ 1 เรื่อง อาหารของเรา
สัปดาห์ที่ 2 หน่วยอาหารดีมีประโยชน์	วันที่ 2 เรื่อง อาหารของคนไทย (ขนมบัวลอย)
สัปดาห์ที่ 2 หน่วยอาหารดีมีประโยชน์	วันที่ 3 เรื่อง อาหารของคนม้ง (ขนมข้าวยั่ว)
สัปดาห์ที่ 2 หน่วยอาหารดีมีประโยชน์	วันที่ 4 เรื่อง อาหารของคนพม่า (ขนมซัมบูซะ)
สัปดาห์ที่ 2 หน่วยอาหารดีมีประโยชน์	วันที่ 5 เรื่อง ตลาดนัดอาหาร

6.1.9 นำกิจกรรมการจัดประสบการณ์และคู่มือการจัดประสบการณ์ที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอคำแนะนำ มาปรับปรุงแก้ไข

6.1.10 นำกิจกรรมการจัดประสบการณ์และคู่มือการจัดประสบการณ์ที่แก้ไขปรับปรุงแล้ว พร้อมแบบประเมินความเหมาะสม ในองค์ประกอบของกิจกรรมการจัดประสบการณ์และคู่มือการจัดประสบการณ์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ตรวจสอบความเหมาะสมของกิจกรรม โดยใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

6.1.11 นำกิจกรรมการจัดประสบการณ์และคู่มือการจัดประสบการณ์ที่สร้างขึ้นมาวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ กำหนดเกณฑ์มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าน้อยกว่า 1.00 ถือว่าเป็นกิจกรรมที่มีความเหมาะสม ถ้ากิจกรรมการจัดประสบการณ์และคู่มือการจัดประสบการณ์ใดไม่เป็นไปตามเกณฑ์ต้องนำมาปรับปรุง

6.1.12 นำกิจกรรมการจัดประสบการณ์โดยการมีส่วนร่วมของครอบครัว ไปทดลองใช้กับเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3/1 โรงเรียนป่าไม้อุทิศ 4 อำเภอพบพระ จังหวัดตาก จำนวน 3 คน เพื่อหาความเหมาะสมของภาษา เนื้อหาและเวลาที่ใช้ แล้วนำมาปรับปรุงเพื่อให้สอดคล้องเหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง

6.1.13 นำกิจกรรมการจัดประสบการณ์ที่ปรับปรุงแล้วมาประเมินประสิทธิภาพแบบกลุ่มเล็ก โดยนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับเด็กปฐมวัยที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้แก่ เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3/2 โรงเรียนป่าไม้อุทิศ 4 อำเภอพบพระ จังหวัดตาก จำนวน 9 คน

6.1.14 นำกิจกรรมการจัดประสบการณ์ มาปรับปรุงแก้ไขในส่วนที่บกพร่อง

6.1.15 จัดทำกิจกรรมการจัดประสบการณ์และคู่มือการจัดประสบการณ์ฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการทดลอง

6.2 การสร้างแบบทดสอบการวัดจิตสำนึกของเด็กปฐมวัย

6.2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ วิธีการสร้างแบบทดสอบสำหรับเด็กปฐมวัย

6.2.2 กำหนดประเด็นในการทดสอบจิตสำนึกของเด็กปฐมวัย ให้ครอบคลุมเนื้อหาตามประเด็นที่กำหนดไว้ 4 ด้าน คือ ด้าน การรู้และเข้าใจบุคคลอื่น ด้านการช่วยเหลือผู้อื่น ด้านความแตกต่างระหว่างบุคคลและระหว่างกลุ่ม ด้านการเล่นและการ ทำงานร่วมกันกับบุคคลที่แตกต่าง ในแต่ละข้อจะมีคำตอบที่ถูกต้องเพียงข้อเดียว การตรวจให้คะแนนเด็ก คือ ตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดหรือไม่ตอบให้ 0 คะแนน

6.2.3 สร้างแบบทดสอบวัดจิตสำนึกของเด็กปฐมวัย ให้ครอบคลุมเนื้อหาตามประเด็นที่กำหนดไว้ ประกอบด้วย ชุดคำถาม จำนวนทั้งหมด 4 ด้าน ด้านละ 10 ข้อ รวมทั้งหมด 40 ข้อ โดยเป็นแบบทดสอบแบบปรนัยเลือกตอบ

6.2.4 นำแบบทดสอบที่ได้ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้อง เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข

6.2.5 นำแบบทดสอบวัดทักษะการคิดเชิงคำนวณ ที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาตรวจสอบ ข้อเสนอแนะและนำไปปรับปรุงแก้ไข แล้วนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด 3 ท่าน

6.2.6 ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาและเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Consistency: IOC) และคัดเลือกแบบทดสอบที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง ตั้งแต่ 0.50 เป็นต้นไป [13]

6.2.7 นำมาปรับปรุงและจัดทำแบบทดสอบวัดจิตรู้เคารพ เพื่อนำไปทดลองใช้กับเด็กปฐมวัย

6.2.8 ทำการตรวจสอบรายข้อที่เป็นการตรวจสอบอำนาจจำแนกรายข้อโดยการหาค่าดัชนี B (B Index) สูตรของ Bernan ของข้อคำถามในแบบทดสอบวัดจิตรู้เคารพ ข้อคำถามที่ดีจะต้องมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป [13] ซึ่งพบว่า แบบทดสอบวัดจิตรู้เคารพ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.38-0.83 โดยมีข้อคำถามที่ผ่านเกณฑ์จำนวน 20 ข้อ

6.2.9 คัดเลือกข้อคำถามที่ดีที่สุดในแต่ละสมรรถนะของทุก ๆ บริบทและครอบคลุมเนื้อหาหาค่าความเชื่อมั่นมาหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ โดยหาค่าความเชื่อมั่นของโลเวต (Lovett) ซึ่งพบว่าแบบทดสอบวัดจิตรู้เคารพ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.83

6.2.10 นำแบบทดสอบวัดจิตรู้เคารพที่มีคุณภาพไปจัดพิมพ์และนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล

7. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยในขั้นตอนนี้เป็นการทดลองแบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนหลัง (One-Group Pretest-Posttest Design) กลุ่มตัวอย่างคือ เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3/4 โรงเรียนป่าไม้อุทิศ 4 อำเภอพบพระ จังหวัดตาก โดยมีแบบแผนการทดลอง [13] ดังนี้

ตารางที่ 1 แผนการทดลอง

กลุ่ม	ทดสอบก่อนเรียน	การใช้กิจกรรมการเรียนรู้	ทดสอบหลังเรียน
E	T1	X	T2
สัญลักษณ์ที่ใช้ในแบบแผนการวิจัย			
E หมายถึง	เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนป่าไม้อุทิศ 4		
T1 หมายถึง	การทดสอบก่อนการจัดกิจกรรมการจัดประสบการณ์โดยการมีส่วนร่วมของครอบครัว (Pretest) ของกลุ่มตัวอย่าง		
X หมายถึง	การจัดกิจกรรมการจัดประสบการณ์โดยการมีส่วนร่วมของครอบครัว (Treatment) จำนวน 10 แผน		
T2 หมายถึง	การทดสอบหลังการจัดกิจกรรมการจัดประสบการณ์โดยการมีส่วนร่วมของครอบครัว (Posttest) ของกลุ่มตัวอย่าง		

7.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

7.1.1 ครูและผู้ปกครองร่วมกันดำเนินการประเมินพฤติกรรมจิตรู้เคารพของเด็กปฐมวัยที่เป็นกลุ่มตัวอย่างก่อนเรียน (Pretest) โดยใช้แบบทดสอบวัดจิตรู้เคารพ

7.1.2 ครูและผู้ปกครองดำเนินการจัดกิจกรรมการจัดประสบการณ์โดยการมีส่วนร่วมของครอบครัวเพื่อเสริมสร้างจิตรู้เคารพของเด็กปฐมวัยในสังคมพหุวัฒนธรรมกับเด็กปฐมวัยกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แผนการเรียนรู้ทั้งหมด 10 แผน ใช้เวลาเรียนจำนวน 2 สัปดาห์

7.1.3 ครูและผู้ปกครองร่วมกันดำเนินการประเมินพฤติกรรมจิตรู้เคารพของเด็กปฐมวัยที่เป็นกลุ่มตัวอย่างหลังเรียน (Posttest) โดยใช้แบบทดสอบวัดจิตรู้เคารพ

7.1.4 นำแบบทดสอบวัดจิตรู้เคารพของเด็กปฐมวัย ของเด็กปฐมวัยมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนน

7.1.5 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการเปรียบเทียบคะแนนทดสอบวัดจิตรู้เคารพของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังสอบโดยทดสอบที่แบบสองกลุ่มสัมพันธ์ (Dependent samples t-test)

8. ผลการวิจัย

กิจกรรมการจัดประสบการณ์โดยการมีส่วนร่วมของครอบครัวเพื่อเสริมสร้างจิตรู้เคารพของเด็กปฐมวัยในสังคมพหุวัฒนธรรม ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูล 2 ส่วน ดังนี้

8.1 ผลการสร้างและหาประสิทธิภาพ

1. ผลการสร้างกิจกรรมการจัดประสบการณ์โดยการมีส่วนร่วมของครอบครัวเพื่อเสริมสร้างจิตรู้เคารพของเด็กปฐมวัยในสังคมพหุวัฒนธรรม ได้กิจกรรมการจัดประสบการณ์โดยการมีส่วนร่วมของครอบครัว ซึ่งการเรียนรู้ที่มีผู้ปกครอง ใช้บริบททางวัฒนธรรมและบริบททางสังคม ค่านิยม ประสบการณ์ของตนในฐานะความรู้แฝง ในการปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับครูผู้สอนในการวิเคราะห์ วางแผนการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย มีส่วนร่วมในการให้คำแนะนำแก่เด็ก มีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ทั้งที่โรงเรียนและที่บ้าน เพื่อเป็นการส่งเสริมทักษะทางสังคมแก่เด็กเด็กปฐมวัยปฐมวัย โดยผู้ปกครองเข้ามามีบทบาทในการจัดกิจกรรมและประสบการณ์ร่วมกับครู ประกอบด้วยขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นการมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ตัดสินใจ

โดยมีส่วนร่วมวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหา ร่วมจัดลำดับความสำคัญของปัญหา ร่วมคิดเสนอแนวทางแก้ปัญหา ร่วมกำหนดความต้องการของพ่อแม่ ผู้ปกครอง และชุมชน ร่วมตัดสินใจเลือกแนวทางแก้ปัญหาที่เหมาะสม ร่วมเสนอโครงการ/ แผนงาน/ กิจกรรม วางแผนการจัดกิจกรรมการจัดประสบการณ์ คัดเลือกกิจกรรมการจัดประสบการณ์ตามหน่วยที่รับผิดชอบ

ขั้นที่ 2 ขั้นการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ

ให้ทุกภาคส่วนส่วนที่มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษา มีส่วนร่วมในงานด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ งานบริหารบุคคล และงานการบริหารทั่วไป โดยมีส่วนร่วมเกี่ยวกับ ร่วมแรงในการดำเนินงาน ร่วมใจหรือการสนับสนุนให้กำลังใจ ร่วมสนับสนุนทรัพยากร และร่วมบริหารงาน เช่น ระดมทรัพยากร จัดสรรทรัพยากร แก้ปัญหาและประสานงาน ส่งเสริม สนับสนุนกิจกรรม ของโรงเรียนเพื่อพัฒนาเด็กเต็มตามศักยภาพ สนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษาตามความเหมาะสมและจำเป็นในการจัดกิจกรรมด้านการเรียนการสอนร่วมกัน

ขั้นที่ 3 ขั้นการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

ในการทำงานแบบมีส่วนร่วมที่ยั่งยืน ทุกฝ่ายต้องได้รับประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งเกิดความภาคภูมิใจในกระบวนการมีส่วนร่วมและผลงานที่เกิดขึ้น ต้องส่งผลไปถึง เด็กปฐมวัย สถานศึกษา พ่อแม่ ผู้ปกครอง และชุมชน ครูและผู้ปกครองร่วมกันสรุปประเด็นการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน ปลุกฝังพฤติกรรมแสดงออก นำผลที่ได้จากการเรียนรู้ขยายผลสู่ชุมชน ครูและผู้ปกครองร่วมกันประเมินโดยการสังเกต สัมภาษณ์ เกี่ยวกับพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการมีจิตรู้เคารพ

ขั้นที่ 4 ขั้นการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

โดยมีส่วนร่วมในเรื่อง ดังนี้ ติดตามความก้าวหน้า ความสำเร็จ สรุปผล รายงานผลการดำเนินงาน การบริหารงาน ในด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ งานบริหารบุคคล และงานการบริหารทั่วไป ครูและผู้ปกครองร่วมกันประเมินโดยการสังเกต สัมภาษณ์ เกี่ยวกับพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการมีจิตรู้เคารพ

8.1.2 ผลการหาประสิทธิภาพ พบว่า

กิจกรรมการจัดประสบการณ์โดยการมีส่วนร่วมของครอบครัวเพื่อเสริมสร้างจิตรู้เคารพของเด็กปฐมวัยในสังคมพหุวัฒนธรรม โดยภาพรวมมีประสิทธิภาพ 76.57/75.41สูงกว่าเกณฑ์ 75/75

ตารางที่ 2 ประสิทธิภาพกิจกรรมการจัดประสบการณ์โดยการมีส่วนร่วมของครอบครัว

กิจกรรมการจัดประสบการณ์โดยการมีส่วนร่วมของครอบครัว										ประสิทธิภาพกระบวนการ	ประสิทธิภาพผลลัพธ์
แผนที่ 1	แผนที่ 2	แผนที่ 3	แผนที่ 4	แผนที่ 5	แผนที่ 6	แผนที่ 7	แผนที่ 8	แผนที่ 9	แผนที่ 10		
76.78	75.75	75.35	76.56	76.43	75.75	76.45	76.43	75.64	76.56	76.57	75.41
ประสิทธิภาพ E1/E2				76.57/75.41							

8.2 การทดลองใช้

8.2.1 ผลการเปรียบเทียบจิตรู้เคารพของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังกิจกรรมการจัดประสบการณ์โดยการมีส่วนร่วมของครอบครัวเพื่อเสริมสร้างจิตรู้เคารพของเด็กปฐมวัยในสังคมพหุวัฒนธรรม

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบทักษะการคิดเชิงคำนวณระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน

การทดสอบ	N	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	t	p
ก่อนเรียน	27	20	10.22	0.51	28.58	0.00
หลังเรียน	27	20	17.63	0.30		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 5 พบว่า พบว่าคะแนนการวัดจิตรู้เการพก่อนเรียนและหลังเรียน เท่ากับ 10.22 และ 17.63 ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่าจิตรู้เการพของเด็กปฐมวัยของเด็กปฐมวัยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

9. สรุปผลการวิจัย

9.1 การสร้างและหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการจัดประสบการณ์โดยการมีส่วนร่วมของครอบครัวเพื่อเสริมสร้างจิตรู้เการพของเด็กปฐมวัยในสังคมพหุวัฒนธรรมตามเกณฑ์ 75/75

9.1.1 ผลการสร้างกิจกรรมการจัดประสบการณ์โดยการมีส่วนร่วมของครอบครัวเพื่อเสริมสร้างจิตรู้เการพของเด็กปฐมวัยในสังคมพหุวัฒนธรรม ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลและนำมาสร้างขั้นตอนการจัดกิจกรรม ประกอบด้วยขั้นตอนดังต่อไปนี้ 1) ขั้นตอนการมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์หัตถ์สันใจ 2) ขั้นตอนการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ 3) ขั้นตอนการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ 4) ขั้นตอนการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

9.1.2 ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของกิจกรรมการจัดประสบการณ์โดยการมีส่วนร่วมของครอบครัวเพื่อเสริมสร้างจิตรู้เการพของเด็กปฐมวัยในสังคมพหุวัฒนธรรม โดยการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ 3 คน พบว่าผลการพิจารณาความเหมาะสมของกิจกรรมการจัดประสบการณ์โดยการมีส่วนร่วมของครอบครัวเพื่อเสริมสร้างจิตรู้เการพของเด็กปฐมวัยในบริบทพหุวัฒนธรรม โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.8$, S.D. = 0.29)

9.1.3 ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของคู่มือกิจกรรมการจัดประสบการณ์โดยการมีส่วนร่วมของครอบครัวเพื่อเสริมสร้างจิตรู้เการพของเด็กปฐมวัยในสังคมพหุวัฒนธรรม พบว่าผลการพิจารณาความเหมาะสมของคู่มือกิจกรรมการจัดประสบการณ์ โดยการมีส่วนร่วมของครอบครัวเพื่อเสริมสร้างจิตรู้เการพของเด็กปฐมวัยในสังคมพหุวัฒนธรรม โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.66$, S.D. = 0.29)

9.1.4 ผลการประเมินประสิทธิภาพของกิจกรรมการจัดประสบการณ์โดยการมีส่วนร่วมของครอบครัวเพื่อเสริมสร้างจิตรู้เการพของเด็กปฐมวัยในสังคมพหุวัฒนธรรม ตามเกณฑ์ 75/75 ทดลองใช้กับเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาล 3/2 จำนวน 9 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง พบว่ากิจกรรมการจัดประสบการณ์โดยการมีส่วนร่วมของครอบครัวเพื่อเสริมสร้างจิตรู้เการพของเด็กปฐมวัยในสังคมพหุวัฒนธรรม โดยภาพรวมมีประสิทธิภาพ 76.57/75.41 สูงกว่าเกณฑ์ 75/75

9.2 การเปรียบเทียบจิตรู้เการพของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังกิจกรรมการจัดประสบการณ์โดยการมีส่วนร่วมของครอบครัวเพื่อเสริมสร้างจิตรู้เการพของเด็กปฐมวัยในสังคมพหุวัฒนธรรม

ผลการเปรียบเทียบจิตรู้เการพของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังกิจกรรมการจัดประสบการณ์โดยการมีส่วนร่วมของครอบครัวเพื่อเสริมสร้างจิตรู้เการพของเด็กปฐมวัยในสังคมพหุวัฒนธรรม พบว่าคะแนนการวัดจิตรู้เการพก่อนเรียนและหลังเรียน เท่ากับ 10.22 และ 17.63 ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่าจิตรู้เการพของเด็กปฐมวัยของเด็กปฐมวัยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย

10. อภิปรายผล

จากผลการพัฒนากิจกรรมการจัดประสบการณ์โดยการมีส่วนร่วมของครอบครัวเพื่อเสริมสร้างจิตรู้เการพของเด็กปฐมวัยในสังคมพหุวัฒนธรรม ผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายผลเป็น 2 ตอน ดังนี้

10.1 การสร้างและหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการจัดประสบการณ์โดยการมีส่วนร่วมของครอบครัวเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกของเด็กรู้จักสิทธิในสังคมพหุวัฒนธรรมตามเกณฑ์ 75/75

ผลการสร้างและประเมินประสิทธิภาพของกิจกรรมการจัดประสบการณ์โดยการมีส่วนร่วมของครอบครัวเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกของเด็กรู้จักสิทธิในสังคมพหุวัฒนธรรม ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น ซึ่งผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน โดยการตรวจสอบความเหมาะสมของกิจกรรมการจัดประสบการณ์โดยการมีส่วนร่วมของครอบครัว โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.80$, S.D. = 0.29) และความเหมาะสมของคู่มือกิจกรรมการจัดประสบการณ์โดยการมีส่วนร่วมของครอบครัว โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.66$, S.D. = 0.29) ทั้งนี้เนื่องจากผู้วิจัยได้พัฒนา กิจกรรมการจัดประสบการณ์โดยการมีส่วนร่วมของครอบครัวอย่างเป็นระบบจึงทำให้ได้กิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมที่จะเสริมสร้างจิตสำนึกของเด็กรู้จักสิทธิในสังคมพหุวัฒนธรรม ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ ประกอบด้วยขั้นตอนดังต่อไปนี้ 1) ขั้นการมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ทัศนคติ 2) ขั้นการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ 3) ขั้นการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ 4) ขั้นการมีส่วนร่วมในการประเมินผล สอดคล้องกับขั้นตอนของ Cohen Uphoff [7] รูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้มี กระบวนการพัฒนาการมีส่วนร่วมระหว่างผู้ปกครองและครูอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง กล่าวคือ ทุกขั้นตอนเกิดจากการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง เริ่มตั้งแต่การมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์และทัศนคติ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ทั้งนี้ผลจากการมีส่วนร่วมทั้ง 4 ขั้นตอน จะทำให้ผู้ปกครองและครูได้รับทราบข้อมูลความต้องการของกันและกัน ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันส่งผลให้การพัฒนาจิตสำนึกของเด็กรู้จักสิทธิเป็นไปตามที่กำหนด ทั้งนี้การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเป็นความเข้าใจและร่วมมือทางการศึกษาที่มีเป้าหมายสำคัญอยู่ที่ การพัฒนาผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด ของกุลยา ตันติผลาชีวะ[8] ที่ได้กล่าวถึงความหมายของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองว่าเป็นวิธีการหนึ่งที่เกิดขึ้นเมื่อมีการพัฒนาการศึกษาสำหรับผู้ปกครองเข้ามาในระบบโรงเรียนแทนที่จะได้รับการศึกษาโดยตรงจากผู้ปกครองฝ่ายเดียว การจัดให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมกับกิจกรรมที่โรงเรียน จะเป็นการให้การศึกษาแก่ผู้ปกครอง ที่นอกจากผู้ปกครองจะได้รับความรู้เกี่ยวกับเด็ก แล้วยังเป็นการเสริมสร้างเจตคติของผู้ปกครองที่ดีต่อการเรียน ต่อการศึกษา ครูและโรงเรียนด้วย [8] ซึ่งจากขั้นตอนของรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ดังกล่าวส่งผลให้การเสริมสร้างจิตสำนึกสำหรับเด็กปฐมวัยปฐมวัยสูงขึ้นก่อนการใช้รูปแบบ ทั้งนี้ เมื่อเด็กประสบกับปัญหาที่ท้าทาย เด็กก็จะสามารถแก้ไขปัญหาได้ด้วยตนเอง สอดคล้องกับทฤษฎีวัฒนธรรมเชิงสังคมของไวโกทสกี (Vygotsky's Sociocultural Theory) [9] ที่ส่งเสริมให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์และร่วมทำ กิจกรรมกับผู้อื่น เพื่อให้เด็กปฐมวัยเรียนรู้ด้วยตนเอง และผู้ปกครองใช้เวลาทุ่มเทพัฒนาเด็กปฐมวัยที่บ้านด้วยทำให้เด็กปฐมวัยมีผลการเรียน สูงขึ้นและมีพัฒนาการทางสังคมจิตใจสูงกว่าเด็กปกติ

10.2 การเปรียบเทียบจิตสำนึกของเด็กรู้จักสิทธิก่อนและหลังกิจกรรมการจัดประสบการณ์โดยการมีส่วนร่วมของครอบครัวเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกของเด็กรู้จักสิทธิในสังคมพหุวัฒนธรรม

ผลเปรียบเทียบจิตสำนึกของเด็กรู้จักสิทธิก่อนและหลังกิจกรรมการจัดประสบการณ์โดยการมีส่วนร่วมของครอบครัวเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกของเด็กรู้จักสิทธิในสังคมพหุวัฒนธรรม โดยผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ วิธีการสร้างแบบทดสอบสำหรับเด็กปฐมวัย กำหนดประเด็นในการทดสอบจิตสำนึกของเด็กรู้จักสิทธิในสังคมพหุวัฒนธรรมที่กำหนดไว้ 4 ด้าน คือ ด้านการรู้และเข้าใจบุคคลอื่น ด้านการช่วยเหลือผู้อื่น ด้านเคารพความแตกต่างระหว่างบุคคลและระหว่างกลุ่ม ด้านการเล่นและการทำงานร่วมกันกับบุคคลที่แตกต่าง พบว่าคะแนนการวัดจิตสำนึกก่อนเรียนและหลังเรียน เท่ากับ 10.22 และ 17.63 ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่าจิตสำนึกของเด็กรู้จักสิทธิของเด็กรู้จักสิทธิหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เนื่องจากเด็ก ๆ ปฐมวัยได้รับการพัฒนาจากผู้ปกครองและครูผู้สอนไปพร้อมกันอย่างต่อเนื่องและตลอดเวลา ทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน และเป็นผลจากการเสริมสร้างจิตสำนึกจากครูและผู้ปกครองอย่างค่อยเป็นค่อยไปรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เสริมสร้างจิตสำนึกให้กับเด็กรู้จักสิทธิบนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูอย่างใกล้ชิดทั้งจากผู้ปกครอง และครูผู้สอน เด็กได้รับการเสริมสร้างจิตสำนึกทั้งที่บ้านและที่โรงเรียนอย่างต่อเนื่องและสอดคล้องกัน โดยการมีส่วนร่วมระหว่าง ผู้ปกครองและครู เด็กปฐมวัยได้รับการกระตุ้นเสริมแรง ให้กำลังใจ ตอบสนองความต้องการความ สนใจ ส่งผลให้เด็กรู้จักสิทธิมีเสริมสร้างจิตสำนึกดีขึ้น ประกอบกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ส่งเสริมให้เด็กรู้จักสิทธิมีปฏิสัมพันธ์และทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน ร่วมกับครู และผู้ปกครอง เพื่อให้เด็กรู้จักสิทธิได้เรียนรู้เกี่ยวกับจิตสำนึกโดยเฉพาะด้านการรู้และเข้าใจบุคคลอื่น ด้านการช่วยเหลือผู้อื่น ด้านเคารพความ

แตกต่างกันระหว่างบุคคลและระหว่างกลุ่ม ด้านการเล่นและการทำงานร่วมกันกับบุคคลที่แตกต่าง ซึ่งส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงดังนี้

1.1 ด้านการเรียนรู้และเข้าใจบุคคลอื่น ซึ่งการออกแบบกิจกรรมมุ่งเน้นให้เด็กได้เกิดการเรียนรู้ประเพณีและวัฒนธรรมของตนเอง และของเพื่อน มีการแลกเปลี่ยนและเปรียบเทียบวัฒนธรรมซึ่งกันและกัน จึงเห็นพฤติกรรมได้อย่างชัดเจนว่าเด็กส่วนใหญ่ มีการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่ได้เรียนรู้ มาทั้งความเป็นอยู่ ภาษา การแต่งกาย อาหาร และวิถีชีวิตอื่น ๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของสุรไกร นันทบุรณย์ และวลัย อิศรางกูร ณ อยุธยา [10] ได้เน้นความสำคัญของการได้เรียนรู้ เนื้อหาพื้นฐานเกี่ยวกับความแตกต่างหลากหลายของแต่ละวัฒนธรรมทางด้านเชื้อชาติ ศาสนา และวัฒนธรรม โดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากมุมมองของตนเองและผู้อื่น

1.2 ด้านการช่วยเหลือผู้อื่น ในการทดลองการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยการมีส่วนร่วมของครอบครัว พฤติกรรมด้านการช่วยเหลือผู้อื่นของเด็กปฐมวัยปฐมวัยมีการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น ในทุกช่วงของสัปดาห์ และจากข้อสังเกตการทำวิจัยในครั้งนี้ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านการช่วยเหลือสูงขึ้น เกิดจากลักษณะของรูปแบบกิจกรรมหลักที่สำคัญ คือ การให้เด็กปฐมวัยได้มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน กับครูในขณะการทำกิจกรรมต่าง ๆ ทำให้เกิดความคุ้นเคยซึ่งกันและกันมากขึ้น จึงมีการช่วยเหลือ เช่น พูดแนะนำ พูดให้กำลังใจเพื่อนทำกิจกรรม ลงมือช่วยเก็บวัสดุอุปกรณ์ หรือของเล่นเมื่อเลิกใช้ สอดคล้องกับ Khemmani (2013) ที่กล่าวถึง การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้กระบวนการทำงานกลุ่มที่ดีจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดทักษะทางสังคม และขยายขอบเขตของการเรียนรู้ให้กว้างขวางขึ้นพร้อมทั้งสอน ฟีก และแนะนำ ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับกระบวนการกลุ่มที่ดี ควบคู่ไปกับการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เนื้อหาสาระตามวัตถุประสงค์ จึงทำให้เด็กส่วนใหญ่แสดงพฤติกรรมได้ออกมาอย่างชัดเจนในทุกหน่วยการเรียนรู้ ซึ่งมีแนวโน้มที่มีการพัฒนาพฤติกรรมที่ดีขึ้นเรื่อย แม้ว่าเด็กในวัยนี้จะมีความเป็นตัวของตัวเองสูง แต่การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กเกิดความร่วมมือกันอย่างสม่ำเสมอจะทำให้เด็กเกิดพฤติกรรมการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีร่วมกัน

1.3 ด้านการเล่นและการทำงานร่วมกันกับบุคคลที่แตกต่าง พฤติกรรมนี้สามารถเห็นพัฒนาการได้อย่างเด่นชัด โดยมีพัฒนาการที่ดีขึ้นเรื่อย ๆ จากการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ตั้งแต่กิจกรรมแรกจนถึงกิจกรรมสุดท้าย พบว่า จากที่เริ่มต้นโดยออกแบบแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยเน้นกระบวนการกลุ่ม ซึ่งต้องจัดกลุ่มให้เด็ก คละกลุ่มชาติพันธุ์ ในระยะแรกก็อาจจะเห็นกระบวนการทำงานกลุ่มที่ยังไม่ค่อยประสบผลสำเร็จเนื่องจากเด็กวัยนี้ยังมีความเป็นตัวตนของตนเองอยู่บ้าง อีกทั้งยังไม่คุ้นเคยที่จะต้องร่วมทำกิจกรรมกับกลุ่มชาติพันธุ์ที่ต่างจากตนเอง ในระยะแรก ๆ ผู้วิจัยและผู้ปกครองจึงมีบทบาทสำคัญในการเข้าช่วยเหลือให้เด็กรู้จักการแบ่งหน้าที่กันทำงาน ฟังความคิดเห็นของเพื่อนในกลุ่ม ช่วยกันทำงานให้สำเร็จ จนในระยะหลังที่เด็กสามารถจัดการกระบวนการกลุ่มของตนเอง ได้เนื่องจากมีการจัดกิจกรรมที่ให้เกิดความร่วมมือกัน อย่างสม่ำเสมอ สอดคล้องกับ ทิศนา ขัมมณี [9] ที่กล่าวถึง การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้กระบวนการทำงานกลุ่มที่ดีจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดจิตสำนึก และขยายขอบเขตของการเรียนรู้ให้กว้างขวางขึ้น พร้อมทั้งสอนฟีก และแนะนำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับกระบวนการกลุ่มที่ดีควบคู่ไปกับการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เนื้อหาสาระตามวัตถุประสงค์ จึงทำให้เด็กส่วนใหญ่แสดงพฤติกรรมได้ออกมาอย่างชัดเจนในทุกหน่วยการเรียนรู้ ซึ่งมีแนวโน้มที่มีการพัฒนาพฤติกรรมที่ดีขึ้นเรื่อย ๆ แม้ว่าเด็กในวัยนี้จะมีความเป็นตัวของตัวเองสูง แต่การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กเกิดความร่วมมือกันอย่างสม่ำเสมอจะทำให้เด็กเกิดพฤติกรรมการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีร่วมกัน

1.4 ด้านการพบความแตกต่างระหว่างบุคคลและระหว่างกลุ่ม เนื่องได้ออกแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาพฤติกรรมนี้จะออกแบบกิจกรรม การเรียนรู้ในลักษณะที่ให้เด็กที่เป็นเจ้าของวัฒนธรรมของตน มีบทบาทในการนำเสนอเกี่ยวกับการแต่งกายและประเพณีของตนเองที่คุ้นเคย และทดลองให้เพื่อนเล่น ก็จะเห็นความสามารถต่าง ๆ ของเด็กในส่วนนี้และสามารถเชื่อมโยง ให้เด็กเห็นถึงพฤติกรรมของการมีความสามารถที่ต่างกันได้ โดยครูและผู้ปกครองเป็นผู้คอยพูดกระตุ้นให้เกิดเกิดการชื่นชมในความสามารถเพื่อนอยู่บ่อยครั้ง ให้เด็กรู้จักการยอมรับในความสามารถของเพื่อน ชื่นชมเพื่อน และเสริมกำลังใจทางบวก และบอกถึงความสามารถของแต่ละคนที่แตกต่างกันซึ่งในพฤติกรรมนี้สังเกตจากการแสดงความพึงพอใจต่อความสามารถของตนเอง และยินดีกับความสามารถของผู้อื่น ซึ่งสังเกตพบได้ไม่บ่อยครั้งหรือบางหน่วยการเรียนรู้ก็ไม่ได้แสดงพฤติกรรมนี้เลย ต้องอาศัยสถานการณ์ที่สอดคล้องและระยะเวลาในการเรียนรู้และเข้าใจ สอดคล้องกับงานวิจัยของสุรไกร นันทบุรณย์ [10] ได้เน้นความสำคัญของการได้เรียนรู้เนื้อหาพื้นฐานเกี่ยวกับความแตกต่างหลากหลายของแต่ละวัฒนธรรมทางด้านเชื้อชาติ ศาสนาและวัฒนธรรม โดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากมุมมองของตนเองและผู้อื่นอีกทั้งการออกแบบกิจกรรมในขั้นสุดท้ายของทุกหน่วยการเรียนรู้ออกแบบให้ผู้เรียน เมื่อผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหาที่ผู้วิจัยได้นำเสนอซึ่งมีลักษณะที่แตกต่างไปจากเดิมที่ได้ให้ความสำคัญกับความแตกต่างหลากหลายด้านเชื้อชาติ ศาสนา และวัฒนธรรม รวมทั้งด้านความคิดและมุมมองที่

ต่างออกไป ซึ่งไม่ได้เน้นเฉพาะความยิ่งใหญ่ของประเทศไทยและความรู้สึกชาตินิยม ส่งผลให้ผู้เรียนได้เห็นความแตกต่างระหว่างบุคคลและบรรยากาศในการเรียนรู้ดีขึ้น

11. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. กิจกรรมการจัดประสบการณ์โดยมีส่วนร่วมของครอบครัวเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกของเด็กปฐมวัยในสังคมพหุวัฒนธรรม จึงควรมีการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองมากขึ้นเพื่อจะได้เข้าใจมากขึ้นในการจัดกิจกรรมในแต่ละขั้นตอน
2. ควรมีการกำหนดหน่วยกิจกรรมให้สอดคล้องกับช่วงวันสำคัญ เพื่อจะได้เรียนรู้จากกิจกรรมที่จัดขึ้นจริง เด็กได้เข้าร่วมกิจกรรมของท้องถิ่นร่วมกับบุคคลในชุมชนได้ จะทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ในสถานการณ์จริง และมีความรู้ความเข้าใจ เห็นถึงความสำคัญในวัฒนธรรมประเพณีของตนเองและผู้อื่นได้ดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อติดตามและประเมินความคงอยู่ของจิตสำนึกของเด็กปฐมวัยโดยมีส่วนร่วมของครอบครัว
2. ควรมีการศึกษาพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยมีส่วนร่วมของครอบครัวมี เพื่อพัฒนาหรือส่งเสริมทักษะด้านอื่น ๆ เช่น การให้ความร่วมมือ การกล้าแสดงออก เป็นต้น

12. เอกสารอ้างอิง

- [1] กระทรวงศึกษาธิการ, 2542, พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542, กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- [2] กระทรวงศึกษาธิการ, 2560, หลักสูตรปฐมวัย พุทธศักราช 2560, กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- [3] Gardner, 2009, Five Minds for the future. Harvard Business School Publishing Corporation.
- [4] เสาวลักษณ์ อัครเทววิช และ วีรวิธ มาหาศิริานนท์, 2551, จิต 5 ปันยอดมนุษย์, กรุงเทพฯ : บริษัท เอ็กซ์เปอร์เน็ท จำกัด.
- [6] ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ, 2543, เทคนิควิจัยทางการศึกษา, พิมพ์ครั้งที่ 3, กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- [7] Cohen Uphoff, 1977, น. 7-10.
- [8] กุลยา ตันติผลาชีวะ, 2542, การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับโรงเรียน, วารสารการศึกษาปฐมวัย, 6, 4, (2545) : 68-73.
- [9] ทิศนา ขัมมณี, 2556, ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ, กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [10] สุไรกร นันทบุรณย์ และ วลัย อิศรางกูร ณ อยุธยา, 2558, ผลของการใช้กิจกรรมลดอคติตามแนวคิดพหุวัฒนธรรมศึกษา ที่มีต่อเจตคติความเข้าใจในความหลากหลายทางเชื้อชาติ ศาสนา และวัฒนธรรมในประชาคมอาเซียนของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย, Journal of Education Studies.